

ZPPM / 1S / I / 2024

Dotyczy: uwagi do projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa z dnia 8.01.2024 r. (Sygn. akt: DPP-IV.0210.1.3.2024.KJ)

Związek Pracodawców Polska Miedź jest samorządną organizacją pracodawców, niezależną w swej działalności od organów władzy i administracji państwowej, samorządowej oraz innych organizacji. Nasza organizacja zrzesza ponad 120 pracodawców, zatrudniających blisko 38 000 pracowników. Założycielem Związku jest KGHM Polska Miedź S.A., a naszymi członkami są również podmioty prywatne, w szczególności z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, jak również firmy samorządowe niezwiązane kapitałowo z Grupą KGHM. Od ponad 27 lat Związek monitoruje i opiniuje projekty aktów prawnych istotnych dla gospodarki, chroniąc prawa i reprezentując interesy pracodawców i przedsiębiorców.

Projektowana ustawa ma na celu wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, zwanej „dyrektywą 2019/1937”. Celem dyrektywy 2019/1937 jest poprawa egzekwowania prawa i polityk UE w określonych dziedzinach poprzez ustanowienie wspólnych minimalnych norm zapewniających odpowiedni poziom ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa UE. W dyrektywie 2019/1937 ustanawia się zasady i procedury dotyczące ochrony „sygnalistów”, czyli osób, które zgłaszają informacje uzyskane w kontekście związanym z pracą na temat naruszeń prawa UE.

Dyrektywa wymaga przyjęcia regulacji prawnych związanych ze zgłaszaniem naruszeń, w tym dotyczących ochrony zgłaszających oraz trybu zgłaszania naruszeń i podejmowania działań następczych przez pracodawców i organy publiczne. Powyższe służyć ma lepszemu egzekwowaniu prawa i polityk Unii poprzez skuteczniejsze wykrywanie przypadków naruszeń, prowadzenie postępowań wyjaśniających i ściganie. Osoby pracujące w podmiotach prywatnych i publicznych lub utrzymujące z nimi kontakt w związku ze swoją działalnością zawodową mogą w związku z taką pracą lub działalnością dowiedzieć się o zagrożeniach lub szkodach dla interesu publicznego, a działając jako tzw. sygnaliści, odegrać istotną rolę w ujawnianiu naruszeń. Rozwiązania krajowe powinny zatem zapewnić zrównoważoną i skuteczną ochronę osób zgłaszających naruszenia.

Analiza projektu ustawy i załączonych dokumentów (uzasadnienie, OSR) pozwoliły nam na przygotowanie załączonych poniżej uwag w postaci pliku zawierającego uwagi do projektu oraz odrębny plik z propozycjami naniesionymi na projekt w trybie zmian. Zwracamy się z prośbą o wzięcie pod uwagę zaprezentowanych w niniejszej opinii wniosków, uwag oraz przedłożonej argumentacji przy tworzeniu ostatecznego kształtu projektu aktu prawnego. Jesteśmy otwarci na dyskusję merytoryczną dotyczącą modyfikacji projektowanych zapisów na dalszym etapie prac legislacyjnych.

Stanowisko Związku Pracodawców Polska Miedź – Uwagi do projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (numer w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UC1 / kontynuacja poprzedniego projektu o nr UC101)z dnia 8.01.2024

W najnowszej wersji projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (dalej: Projekt) w dalszym ciągu utrzymało się stanowisko o braku możliwości podejmowania działań następczych przez podmioty zewnętrzne na podstawie umowy, o której mowa w art. 28 ust. 1 Projektu. Zauważyć należy rozbieżność pomiędzy art. 25 ust. 1 pkt 3, a art. 28 ust. 1 Projektu, gdzie przepis art. 25 ust. 1 pkt 3 dopuszcza do działań następczych osoby, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 (tj. podmiot zewnętrzny upoważniony przez podmiot prawny), jeżeli zapewniają bezstronność. W art. 28 ust. 1 Projektu mowa jest natomiast jedynie o zawarciu umowy z podmiotem zewnętrznym w celu przyjmowania zgłoszeń bez odwołania do działań

następczych, czego skutkiem są uzasadnione wątpliwości, czy wobec braku postanowień dotyczących umowy na dokonywanie przez podmiot zewnętrzny działań następczych, ustawa będzie w ogóle dopuszczać możliwość ich wykonywania przez podmioty zewnętrzne i w konsekwencji wyprowadzenie działań następczych z wewnętrznej jednostki organizacyjnej. W związku z faktem, że Projekt nie odnosi się wprost do możliwości zawarcia przez podmiot prawny z podmiotem zewnętrznym umowy obejmującej swoim zakresem uprawnienie do podejmowania działań następczych, uzasadnione jest wniosek, że Projekt taką możliwość wyłącza.

Powyższa interpretacja nie jest jednak jedyną możliwą w przedstawionej sytuacji. Z jednej strony, konieczne jest wskazanie wewnętrznej komórki organizacyjnej, która będzie upoważniona do podejmowania działań następczych, jednak przepis wyraźnie wskazuje, że „rolę tę może pełnić wewnętrzna jednostka organizacyjna lub osoba, o których mowa w pkt 1, jeżeli zapewniają bezstronność”, co może oznaczać, że rolę tę może w praktyce pełnić zarówno komórka wewnętrzna, jak i podmiot zewnętrzny. Ponadto, przyjęcie tak restrykcyjnej i zawężającej interpretacji przepisów Projektu, zgodnie z którą wyłączona jest możliwość podejmowania działań następczych przez podmioty zewnętrzne, jest w naszej ocenie nieuzasadnione, w szczególności ze względu na fizyczny brak możliwości ich podejmowania przez niektóre ze spółek w dużych organizacjach złożonych z wielu podmiotów. W ich przypadku należy brać pod uwagę, że z jednej strony wszyscy pracownicy powinni mieć taki sam dostęp do procedury, a z drugiej - istnieć będą obiektywne ograniczenia w należących do grupy mniejszych spółkach, związane z brakiem rozbudowanych struktur administracyjnych zdolnych do wykonywania działań następczych.

Jednoznaczne przyjęcie w Projekcie rozwiązań umożliwiających podejmowanie działań następczych przez podmioty zewnętrzne na podstawie umowy rozwiązałyby również potencjalny problem spółek należących do grupy, jaki może się pojawić w przypadku zgłoszenia dotyczącego np. bezpośredniego przełożonego lub członków zarządu. W takich przypadkach podejmowanie działań następczych przez upoważniony podmiot zewnętrzny zapewniłoby bezstronność, jednocześnie realizując konieczną przesłankę z art. 25 ust. 1 pkt 3, co także przemawia na korzyść tego rozwiązania.

Rekomendacje zmian w treści przepisów projektu

- Zgłoszenia w ramach grup kapitałowych

Tworząc przepisy dotyczące zgłoszeń wewnętrznych dla grup kapitałowych można się oprzeć na przepisach dotyczących zgłoszeń zewnętrznych – w takim wypadku zadania organu publicznego byłyby przypisane grupie kapitałowej, gdzie wskazane, upoważnione jednostki organizacyjne w podmiocie właścicielskim i w podmiotach zależnych realizowałyby zadania określone w ustawie, zgodnie z przyjętym regulaminem i na podstawie zawartych umów. Przepisy w projekcie ustawy, dotyczące zgłoszeń zewnętrznych, w dużej mierze odzwierciedlają obecny sposób postępowania ze zgłoszeniami wewnętrznymi w grupach kapitałowych.

Utworzenie jednego kanału wewnętrznego dla grupy kapitałowej:

- 1) Umożliwia sygnaliście przekazania zgłoszenia do wewnętrznej jednostki organizacyjnej / osoby w ramach wewnętrznej struktury organizacyjnej lub dokonania zgłoszenia do upoważnionej jednostki organizacyjnej / osoby w spółce matce.

W naszej ocenie takie rozwiązanie pozwala na skuteczniejszą ochronę sygnalisty oraz możliwość eskalowania sprawy na poziom spółki matki w razie braku podejmowania działań przez podmiot, którego dotyczy zgłoszenie, obaw sygnalisty przed odwetem lub potrzeby zgłoszenia nieprawidłowości z udziałem najwyższego kierownictwa, co w naszej ocenie zgodne jest z celem Dyrektywy, a może nie być możliwe przy zawężeniu możliwości prowadzenia działań następczych wyłącznie przez jednostki wewnętrzne podmiotu.

2) Umożliwia prowadzenia centralnej rejestracji zgłoszeń przez upoważnioną jednostkę organizacyjną / osobę w spółce matce wraz z realizacją zadań w zakresie:

- przyjmowania zgłoszeń,
- wstępnej ich weryfikacji/analizy w celu określenia przedmiotu i podmiotu zgłoszenia, co umożliwi właściwe określenie niezbędnych działań następczych i prawidłowe przekierowanie zgłoszenia,
- prowadzenia rejestru zgłoszeń,
- monitorowanie realizacji działań następczych oraz wydanych w związku z nimi rekomendacji i ich skuteczności
- prowadzenia komunikacji z sygnalistą na każdym etapie życia sprawy, w tym w toku działań następczych,
- podejmowania działań zmierzających do ochrony poufności, w tym danych osobowych sygnalisty (np. pseudonimizacja danych, usuwanie danych nadmiarowych) – powyższe umożliwia lepszą ochronę sygnalisty, gdyż jego dane osobowe mogą zostać zabezpieczone już na etapie odbioru i weryfikacji zgłoszenia w spółce dominującej - dane sygnalisty nie są udostępniane podmiotowi zależnemu, którego dotyczy zgłoszenie, w związku z koniecznością podjęcia przez ten podmiot działań następczych.
- monitorowania sytuacji sygnalisty w celu przeciwdziałania odwetowi

Powyższe w naszej ocenie pozwala na prawidłowe kierowane zgłoszeń w celu realizacji działań następczych. Centralna rejestracja i weryfikacja zgłoszeń wraz z prowadzeniem rejestru wszystkich zgłoszeń i działań następczych, pozwala dodatkowo na analizę gromadzonych danych w celu ustalenia m.in.:

- mechanizmów nieprawidłowości,
- powtarzających się przedmiotów zgłoszeń,
- obszarów, w których najczęściej dochodzi do nieprawidłowości, co pozwala na prawidłowe szacownie ryzyka,
- powiązań pomiędzy zgłoszeniami, co umożliwia ich łączenie w toku działań następczych

3) umożliwienie podejmowania działań następczych zarówno przez wewnętrzną jednostkę organizacyjną / osobę w ramach struktury organizacyjnej, jak i przez upoważnioną jednostkę organizacyjną / osobę w spółce matce

W naszej ocenie do zagwarantowania realizacji celów dyrektywy w zakresie ochrony sygnalisty i zapewnienia prawidłowego przebiegu działań następczych niezbędne jest umożliwienie podejmowania działań następczych dotyczących podmiotów z grupy kapitałowej na poziomie spółki matki. Należy mieć na uwadze, iż przedmiot zgłoszenia może dotyczyć potencjalnych naruszeń z udziałem najwyższej kadry kierowniczej, jak również nieprawidłowości, do których dochodzi w związku ze współpracą pomiędzy podmiotami, co potwierdza wieloletnia praktyka w zakresie obsługi zgłoszeń w Grupach Kapitałowych. W naszej praktyce odnotowujemy zgłoszenia, które dotyczą nieprawidłowości, do których dochodzi w kilku podmiotach z grupy, co może być skutecznie wyjaśnianie wyłącznie poprzez działania następcze podejmowane przez spółkę matkę. Tym samym część zgłoszeń, po ich weryfikacji, jest kierowana do wyjaśnienia przez służby wewnętrzne w podmiocie zależnym, ale część podlega wyjaśnieniu przez służby w spółce matce. W części wypadków niezbędne jest prowadzenie działań następczych przez zespoły składające się z pracowników kilku podmiotów zależnych, których dotyczy dane zgłoszenie, oraz pracowników spółki matki. Powyższe wynika ze specyfiki grup kapitałowych, w których obowiązują wspólne standardy (polityki, kodeksy) a część procesów realizowana jest wspólnie przez podmioty z grupy. Tym samym nie ma możliwości rozpatrywania części zgłoszeń wyłącznie w trybie wewnętrznym poszczególnych podmiotów.

W aspekcie powyższego rekomendujemy rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy o grupy kapitałowe. Pozwoli to na spełnienie Motywu 55 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, zgodnie z którym:

„Wewnętrzne procedury dokonywania zgłoszeń powinny umożliwić podmiotom prawnym w sektorze prywatnym przyjmowanie zgłoszeń od pracowników podmiotu i jego jednostek zależnych lub powiązanych („grupy”), ale także, w miarę możliwości, od wszelkich przedstawicieli i dostawców grupy oraz osób, które uzyskują informacje w ramach swojej działalności zawodowej związanej z danym podmiotem i grupą, i badanie tych zgłoszeń z zachowaniem pełnej poufności”

Funkcjonalna i organizacyjna zależność podmiotów skupionych w jednej grupie przemawia za utworzeniem wspólnej procedury działania w obszarze zgłaszania naruszeń. Należy przy tym podkreślić tendencje legislacyjne krajowe oraz unijne, które idą w kierunku zwiększania odpowiedzialności spółek matek za działania spółek córek oraz zakresu obowiązkowych ujawnień, które obejmują m.in. kwestę funkcjonowania kanałów dla sygnalistów w grupach kapitałowych (wymogi raportowania ESRS, Nowa Taksonomia).

Umożliwienie obsługi zgłoszeń w ramach grup kapitałowych pozwoliłoby również na optymalizację kosztów z uwagi na możliwość współdzielenia zasobów, w tym np. narzędzi informatycznych, obsługi prawnej itd.

- Zakres upoważnienia podmiotu zewnętrznego

Zgodnie z treścią projektu ustawy obowiązki obsługi zgłoszeń wewnętrznych dotyczących naruszenia prawa są nałożone na podmioty prawne.

Podmiot prawny realizuje obowiązki wynikające z ustawy, określając w procedurze zgłoszeń wewnętrznych m.in.

- wewnętrzną jednostkę organizacyjną lub osobę w ramach struktury organizacyjnej podmiotu prawnego lub podmiot zewnętrzny, upoważnione przez podmiot prawny do przyjmowania zgłoszeń (art. 25.1. ust. 1)
- bezstronną, wewnętrzną jednostkę organizacyjną lub bezstronną osobę w ramach struktury organizacyjnej upoważnione do podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia i dalszą komunikację ze zgłaszającym, obejmującą występowanie o dodatkowe informacje oraz udzielanie informacji zwrotnej (art. 25.1. ust. 3)

Podmiot prawny może również upoważnić wewnętrzną jednostkę organizacyjną lub osobę, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lub 3, do prowadzenia rejestru zgłoszeń wewnętrznych (art. 29.2)

W świetle wskazanych powyżej treści przepisów można wnioskować, iż upoważnienie podmiotu zewnętrznego przez podmiot prawny może objąć wyłącznie przyjęcie zgłoszenia. Doprecyzowanie zakresu upoważnienia znajduje się w art. 28 ust. 1, z którego wynika, iż na podstawie zawartej umowy, podmiot zewnętrzny realizuje zadania w zakresie:

- przyjmowania zgłoszeń,
- przekazywani informacji zwrotnej sygnaliście,
- zapewnienia informacji na temat procedury zgłoszeń wewnętrznych.

W naszej ocenie ww. projektowane treści przepisów nie są tym samym ze sobą spójne i wymagają doprecyzowania. Nie jest jasne, jaką rolę, zgodnie z intencją ustawodawcy, ma odgrywać podmiot zewnętrzny, którego podmiot prawny upoważni wyłącznie do odbierania zgłoszeń, potwierdzania przyjęcia zgłoszenia, przekazania informacji zwrotnej oraz zapewnienia informacji na temat procedury zgłoszeń wewnętrznych. Celem dyrektywy jest ochrona sygnalisty. Tym samym w naszej ocenie podmiot zewnętrzny powinien mieć np.

możliwość pseudonimizacji danych sygnalisty, jeśli brak takiego działania mógłby narazić osobę zgłaszającą na działania odwetowe w toku dalszych czynności realizowanych przez podmiot prawny.

Zgodnie z art. 28 ust.1 ww. projektu podmiot zewnętrzny ma zapewnić dialog z sygnalistą co najmniej w zakresie udzielania informacji zwrotnej. Informacja zwrotna, zgodnie z definicją ujętą w art. 2 ust. 4 stanowi przekazaną zgłaszającemu informację na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań. Jeśli Podmiot zewnętrzny ma zapewnić taką komunikację z sygnalistą, to powinien móc w jakimś zakresie monitorować działania następcze podejmowane w związku z odebranymi zgłoszeniami, a tym samym powinien móc prowadzić rejestr zgłoszeń zawierający informację o planowanych lub podjętych działaniach następczych, bieżącym statusie takich działań następczych oraz powodów tych działań.

W naszej ocenie nie jest to spójne z innymi przepisami zawartymi w projekcie ustawy. Zgodnie z art. 25 ust.1 pkt. 3 do dalszej komunikacji z sygnalistą, w tym udzielania informacji zwrotnej, podmiot prawny powinien upoważnić bezstronną, wewnętrzną jednostkę organizacyjną lub bezstronną osobę w ramach struktury organizacyjnej. Dodatkowo art. 28 ust. 4 doprecyzowuje, iż zawarcie umowy, o której mowa w art. 28 ust. 1, nie uchyla odpowiedzialności podmiotu prawnego za dochowanie obowiązków określonych w rozdziale 3 projektu ustawy, w szczególności zachowania poufności, udzielenia informacji zwrotnej oraz podjęcia działań następczych.

W aspekcie powyższego nie jest jasne, czy dialog z sygnalistą winien być realizowany zarówno przez upoważniony podmiot zewnętrzny jak i upoważnioną bezstronną, wewnętrzną jednostkę organizacyjną lub bezstronną osobę w ramach struktury organizacyjnej.

W naszej ocenie należałoby doprecyzować tę kwestię, określając dokładnie zakres uprawnień, jaki podmiot prawny może w ramach umowy powierzyć podmiotowi zewnętrznemu, lub dając w tym zakresie większą elastyczność i pozostawiając większą decyzyjność o zakresie umowy podmiotowi prawnemu. Z naszego punktu widzenia rekomendujemy, z uwagi na cel ustawy, jakim jest ochrona sygnalistów, umożliwienie upoważnienia podmiotu zewnętrznego co najmniej do:

- przyjmowania zgłoszeń,
- wstępnej ich weryfikacji/analizy w celu określenia przedmiotu i podmiotu zgłoszenia, co umożliwi właściwe skierowanie zgłoszenia do dalszego wyjaśniania,
- prowadzenia rejestru zgłoszeń,
- prowadzenia komunikacji z sygnalistą w toku procedowania wyjaśniania zgłoszenia, również w toku działań następczych,
- podejmowania działań zmierzających do ochrony poufności, w tym danych osobowych sygnalisty (np. pseudonimizacja danych, usuwanie danych nadmiarowych).

W naszej ocenie możliwość powierzenia prowadzenia w całości dialogu z sygnalistą podmiotowi zewnętrznemu znacząco zwiększa bezpieczeństwo sygnalistów i zaufanie do samej „instytucji” sygnalisty. Jest to również zasadne ekonomicznie, gdyż przy obecnych przepisach powierzenie podmiotowi zewnętrznemu odbierania zgłoszeń i udzielania informacji zwrotnej nie zwalnia podmiotu prawnego z obowiązku realizowania dialogu z sygnalistą przez upoważnione wewnętrzne jednostki organizacyjne lub osobę w ramach struktury organizacyjnej. Może to generować duplikowanie narzędzi do prowadzenia dialogu z sygnalistą i ponoszenia tym samym podwójnych kosztów. Tym czasem przedmiotem umowy z podmiotem zewnętrznym w założeniu projektu ustawy ma być wsparcie w zakresie usług IT polegających na dostarczeniu platformy do rejestracji zgłoszeń i dialogu z sygnalistą. Jeśli zawarcie takiej umowy nie zwalnia podmiotu gospodarczego z dialogu z sygnalistą, to wówczas może się okazać, iż przepis nie będzie mógł być zastosowany, bo zawieranie umów

nie będzie zasadne ekonomicznie. W naszej ocenie przepisy ustawy mogłyby dopuszczać pewną swobodę w formułowaniu postanowień umowy z podmiotem zewnętrznym w zakresie powierzenia dialogu z sygnalistą, co nie musi eliminować wprowadzenia dodatkowych kanałów wewnątrz organizacji.

- Projekt ustawy a przepisy odrębne

Projekt ustawy ogranicza się do zgłaszania wskazanych w projekcie naruszeń prawa i jednocześnie dopuszcza rozszerzenie zgłoszeń przez pracodawcę o naruszenia regulacji wewnętrznych i standardów etycznych (Art. 3). Jednocześnie, zgodnie z zapisem Art. 10 ust. 2 przepisy ustawy nie wyłączają przepisów odrębnych przewidujących szczególnie tryb zgłaszania naruszeń prawa, w tym rozpatrywania informacji o naruszeniu prawa zgłoszonych anonimowo.

W aspekcie powyższego prosilibyśmy o doprecyzowanie, czy oznacza to, iż w świetle ww. zapisu ustawa o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa nie będzie *lex specialis* względem ustawy o ofercie publicznej, która w Art. 97d. określa, iż emitent jest obowiązany posiadać procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników wskazanemu członkowi zarządu, a w szczególnych przypadkach - radzie nadzorczej, naruszeń prawa, w szczególności przepisów ustawy, rozporządzenia 2017/1129, oraz procedur i standardów etycznych. Jeśli nie będzie *lex specialis*, to należy wnioskować, iż w przypadku emitentów niezbędne jest określenie procedury, która obejmie również zgłoszenia naruszenia procedur i standardów etycznych, w tym anonimowe, co znacznie zwiększa zakres odpowiedzialności emitentów giełdowych.

- Przechowywanie i usuwanie danych

Wątpliwości budzą sformułowane w projekcie ustawy zapisy określające kwestię czasu przechowywania danych oraz w szczególności obowiązku niszczenia dokumentacji. Praktyka wskazuje, iż dokumentacja sprawy powinna być przechowywana przez okres umożliwiający wznowienie sprawy w razie ujawnienia nowych, istotnych faktów oraz na wypadek wystąpienia roszczeń. Działania następcze mogą skutkować w niektórych przypadkach podejmowaniem wobec osób działań dyscyplinarnych oraz ruchów kadrowych. Poza tym część działań następczych ujawnia okoliczności wskazujące na możliwość popełnienia przestępstwa, co wiąże się z dokonaniem zgłoszenia i podejmowania działań przez właściwe w sprawie organa państwowe. Z uwagi na powyższe, w naszej ocenie niszczenie dokumentacji nie jest zasadne. Dokumentacja powinna podlegać archiwizacji zgodnie z obowiązującymi normatywnymi. Jednocześnie takie podejście nie wyklucza ograniczenia lub zaprzestania przetwarzania danych osobowych, co może być zapewnione przez pseudonimizację i anonimizację. W naszej ocenie przechowywanie i archiwizacja dokumentacji nie zagraża celowi dyrektywy w zakresie ochrony sygnalistów. Tym samym nie ma potrzeby wyłączania przepisów Ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. Takie wyłączenie może stanowić problem w zakresie zarządzania obiegiem dokumentów i archiwizacji dla podmiotów, których dotyczy ww. ustawa.

W tym przypadku warto zwrócić uwagę, iż okres 10 lat wiąże się z przedawnieniem przestępstw zagrożonych karą pozbawienia wolności powyżej lat 3, zgodnie z art. 101 par. 1 pkt 3) kodeksu karnego. Dodatkowo warto odnieść się do regulacji dotyczących postępowań powypadkowych i obowiązków w zakresie przechowywania przez Pracodawcę dokumentacji powypadkowej, gdzie okres przechowywania wynosi 10 lat.

Należy również podkreślić, iż przechowywanie danych w rejestrze stanowi podstawę rozliczalności podmiotu z realizacji obowiązków w zakresie odbierania i rozpatrywania zgłoszeń oraz wspiera skuteczne zarządzanie bezpieczeństwem, stanowiąc istotne dane wejściowe dla oceny ryzyka.

W tym wypadku wątpliwości budzi również proponowana treść art. 8 ust. 4. Dotyczący niezwłocznego usuwania danych nadmiarowych zebranych przypadkowo, nie później niż w terminie 14 dni od ustalenia, że dane nie mają znaczenia dla sprawy. Należy podkreślić, iż

praktyka wskazuje, że dane nadmiarowe są pozyskiwane najczęściej z uwagi na to, iż przekazał je sygnalista w zgłoszeniu. Usuwanie tych danych wiąże się z naruszeniem integralności zgłoszenia, które stanowi dowód w sprawie. W naszej ocenie w takim wypadku właściwsze byłoby ograniczenie przetwarzania takich danych poprzez np. ich pseudonimizację lub inną formę zabezpieczenia. Trwałe usunięcie całości lub fragmentów zgłoszenia lub innego materiału dowodowego mogłoby się spotkać z zarzutami nieuprawnionej ingerencji w dane i mactwa w sprawie.

- Obowiązek informacyjny

Problem w rozpatrywaniu zgłoszeń od sygnalistów jest wypełnienie obowiązku informacyjnego zdefiniowanego w art. 14 RODO w stosunku do osób, których dotyczy zgłoszenie. Jeśli przedmiotem zgłoszenia jest naruszenie prawa, wypełnienie obowiązku w określonym terminie, nawet przy wyłączeniu art. 14 ust. 2 lit. f oraz art. 15 ust. 1 lit. g, (Art. 8 ust. 5 i 6 projektu Ustawy) nie niweluje ryzyka dla czynności następczych. Jeśli osoba, której dotyczy zgłoszenie, będzie informowana o fakcie przetwarzania jej danych w zgodzie z art. 14 ust. 1-4 istnieje ryzyko podejmowania przez nią kroków utrudniających lub uniemożliwiających wyjaśnienie sprawy. Tym samym zasadne jest rozważenie wyłączenia tego obowiązku w przypadku osób, których dotyczy zgłoszenie i osób, które ujawniono w toku czynności następczych, których dotyczą uzasadnione zarzuty naruszenia prawa lub przyczynienia się do naruszenia prawa. W razie braku możliwości wyłączenia art. 14 ust. 1-4, celowe jest wzmocnienie możliwości skorzystania w ww. przypadku z art. 14 ust. 5, lit. b).

- Równoległe kierowanie zgłoszenia do podmiotu prawnego, organu publicznego i mediów

Z praktyki wynika, iż część zgłoszeń jest kierowana równoległe do podmiotu prawnego, w tym za pośrednictwem wskazanych kanałów dla sygnalistów, oraz do organów publicznych i mediów (wynika to z treści przesłanego zgłoszenia, w tym z rozdzielnika). Niezbędne jest wskazanie ścieżki postępowania z takimi zgłoszeniami – odpowiedzialności w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy. W naszej ocenie dokonanie przez sygnalistę imiennie tego rodzaju zgłoszenia nie wyczerpuje znamion zgłoszenia wewnętrznego.

- Warunki objęcia ochroną sygnalisty

Prosimy o rozważenie określenia minimalnego okresu ochrony. Obecnie brakuje zapisów w tym zakresie.

Celowe byłoby objęcie ochroną również osób prowadzących działania następcze oraz osób wzywanych do udzielania informacji (świadków). Dotyczyłoby to ochrony przed działaniami odwetowymi z tytułu wykonywania przez nich obowiązków w ramach realizacji działań następczych. Jest to jeden z poważniejszych problemów utrudniających wyjaśnianie zgłoszeń oraz zaufanie do wdrożonych rozwiązań.

Stanowisko przygotowane na podstawie ekspertyz i opinii pochodzących od podmiotów członkowskich oraz opracowań własnych Związku Pracodawców Polska Miedź.

